

การศึกษาปัจจัยการขัดเกลาทงสังคมที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

The Study of Socialization Factors which have Influenced to the Public Mind of Muban Chombueng Rajabhat University Students

ประภัสสร มีน้อย^{1*} และ ประสพชัย พสุนนท์²

¹อาจารย์ประจำ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

²คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

*E-mail address : giggle9940@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการขัดเกลาทงสังคมและจิตสาธารณะของนักศึกษา 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการขัดเกลาทงสังคม กับจิตสาธารณะของนักศึกษา 3) เพื่อหาสมการพยากรณ์จิตสาธารณะของนักศึกษา จากการขัดเกลาทงสังคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในระดับปริญญาตรี จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ การถดถอยแบบพหุคูณ โดยมีการทดสอบระดับนัยสำคัญที่ .05 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ในภาพรวม นักศึกษามีการขัดเกลาทงสังคมและจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก
2. ความสัมพันธ์ระหว่างการขัดเกลาทงสังคมกับจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง พบว่า การขัดเกลาทงสถาบันการศึกษา (x_2) กับ จิตสาธารณะ (y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ .525 รองลงมา คือ การขัดเกลาทงกลุ่มเพื่อน (x_3) กับ จิตสาธารณะ (y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .431 การขัดเกลาทงครอบครัว (x_1) กับ จิตสาธารณะ (y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .387 และ การขัดเกลาทงสื่อมวลชน (x_4) กับจิตสาธารณะ (y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .358 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การขัดเกลาทางสังคมของสถาบันการศึกษา (x_2) การขัดเกลาของกลุ่มเพื่อน (x_3) และการขัดเกลาของสื่อมวลชน (x_4) สามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์จิตสาธารณะ (y) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงได้ และสามารถสร้างสมการพยากรณ์จิตสาธารณะ ดังนี้

$$\hat{Y} = 21.579 + .588 (x_2) + .297(x_3) + .216 (x_4)$$

คำสำคัญ : จิตสาธารณะ การขัดเกลาทางสังคม

Abstract

In this study, the researcher had the objectives which are 1) To investigate socialization factors which have influenced the public mind of the student. 2) To study the relationship between socialization factors and public mind of the student and 3) To find a predictive equation of the public mind of the students from socialization. The research population consisted of 400 undergraduate students at Muban Chombueng Rajabhat University. The researcher analyzed the data collection in terms of frequency, percentage, average, arithmetic mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient technique and multiple regression. All the test statistics are statistically significant at the .05 level. The results could be summarized as follows:

1. The students' overall level of socialization and the public mind are at the high level.

2. For the investigation of the relationship between socialization and public mind of the Students at Muban Chombueng Rajabhat University, the researcher found that socialization at school (X_2) and the public mind (y) showed the highest correlation coefficient at .525. Secondly, socialization through peer groups (X_3) and public mind (y), displayed a correlation coefficient of .431. Thirdly, socialization in the family(X_1) and public mind(y), evinced a correlation coefficient of .387. Lastly, socialization through the mass media (X_4)and public mind (y) manifested a correlation coefficient of .358. All of these correlations were at the statistically significant level of .01

3. Socialization at school (X_2), socialization through peer groups (X_3) and socialization through the mass media (X_4) could be used as predictor variables for student public mind. Accordingly, these variables allow for the framing of a predictive equation as follows:

$$\hat{Y} = 21.579 + .588 (x_2) + .297(x_3) + .216 (x_4)$$

Keywords : Public mind, Socialization

บทนำ

ท่ามกลางกระแสของโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความก้าวหน้าและการแพร่กระจายของเทคโนโลยีต่างๆ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาตนเองเพื่อให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ ซึ่งกระแสการพัฒนาที่มีจุดเน้นด้านเศรษฐกิจได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยให้มีความนิยมด้านการแข่งขัน เอาเปรียบซึ่งกันและกัน มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง และขาดความสำนึกต่อส่วนรวม จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงทำให้เกิดแนวคิดเรื่องการปลูกฝังจิตสาธารณะขึ้น โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548 : 3) ได้กล่าวว่า การศึกษาต้องพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข ” ตามตัวบ่งชี้ที่ 5 คือ มีคุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ พลโลก ดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วาจาสุจริต และเมโนสุจริต เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัครเพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทย ดังนั้นหากการศึกษามุ่งแต่พัฒนาคนด้านวิชาการและสติปัญญาเพียงอย่างเดียวก็ไม่สามารถสร้างจิตสำนึก และความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมได้ สถาบันการศึกษาจึงถูกกำหนดให้มีหน้าที่เสริมสร้างจิตสาธารณะแก่เยาวชนตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับหลักสูตรและระดับสถาบัน อย่างไรก็ตาม จิตสาธารณะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากอบรม ฝึกฝน ชัดเกล้า ตั้งแต่วัยเด็กและจะพัฒนาไปเรื่อยๆ จนถึงวัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ โดยสถาบันที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาจิตสาธารณะ นอกจากสถาบันการศึกษา ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน ผ่านกระบวนการชัดเจนทางสังคม ซึ่งเป็นกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรม การเรียนรู้บทบาท กฎเกณฑ์ของกลุ่มต่างๆ ที่สมาชิกจะต้องประพฤติปฏิบัติในฐานะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

จากความเป็นมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานสอนนักศึกษาระดับปริญญาตรีพบว่า นักศึกษาขาด จิตสาธารณะหลายด้าน เช่น การไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานเพื่อส่วนรวม การไม่ดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม การใช้ทรัพยากรฟุ่มเฟือย จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา

ปัจจัยด้านการจัดเกลาทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัจจุบันด้านความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ด้วยตระหนักว่า การพัฒนานักศึกษานั้นนอกเหนือจากการถ่ายทอดวิชาความรู้แล้ว สิ่งที่ต้องทำควบคู่กันไป คือ การพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม รู้จักสิทธิหน้าที่ที่ตนพึงปฏิบัติต่อสังคมและประเทศชาติ และส่งเสริมให้บุคคลเป็นสมาชิกที่ดีต่อสังคม ผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัย หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ตระหนักในหน้าที่ของการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษา เพื่อให้เป็นบัณฑิต ที่มีคุณภาพและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดเกลาทางสังคมและจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดเกลาทางสังคมกับจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
3. เพื่อหาสมการพยากรณ์จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงจากการจัดเกลา ทางสังคม

สมมติฐานการวิจัย

1. การจัดเกลาทางสังคมมีความสัมพันธ์เป็นบวกกับจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
2. การจัดเกลาทางสังคมสามารถพยากรณ์จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จิตสาธารณะ หมายถึง กระบวนการคิด และลักษณะของบุคคลที่รู้จักเอาใจใส่เป็นธุระ คำนึงถึงผู้อื่น โดยพิจารณาความรู้ ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกใน 3 ลักษณะ คือ 1. หลีกเลี่ยงการกระทำ ที่จะก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม 2. การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม ในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ 3. การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม โดยไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวม (พรพรหม

พรรคพวก, 2550 : 4) สมพงษ์ สิงหะพล (2542, : 15-16) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของจิตสาธารณะว่า มี 3 ด้านหลักๆ ได้แก่ 1. จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง (Self Consciousness) เป็นจิตสำนึกเพื่อพัฒนาตนเอง ทำให้ตนเองเป็นบุคคลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน 2. จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น (Other Oriented Consciousness) เป็นจิตสำนึกของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคี เป็นจิตสำนึกที่คนไทยส่วนใหญ่ถูกหล่อหลอมมาจากพื้นฐานดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทยอยู่แล้ว 3. จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม หรือจิตสำนึกสาธารณะ (Social of Public Consciousness) เป็นความตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งสังคมไทยสมควรที่จะได้รับการพัฒนาขึ้นโดยเร็ว เช่น จิตสำนึกด้านการเมือง จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกด้านสุขภาพ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จิตสาธารณะในตัวบุคคลจะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมจากสถาบันต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยตัวแทนของการ ขัดเกลาทางสังคมที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาจิตสาธารณะ มี 6 กลุ่ม คือ 1. ครอบครัว ในรูปแบบการอบรมของ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งนับเป็นการอบรมเบื้องต้นที่สำคัญที่สุดที่เด็กจะต้องประสบเพราะเป็นการอบรมที่ใกล้ชิดและมีความผูกพันลึกซึ้ง มีอิทธิพลต่ออารมณ์ ทัศนคติ และแบบของความประพฤติอย่างยิ่ง 2. กลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่บุคคลชอบยึดเพื่อนเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้เพื่อนยอมรับและเป็นการแสดงถึงความเป็นพวกเดียวกัน 3. โรงเรียน เป็นสถานที่ที่เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้วิชาการต่างๆ อย่างเป็นทางการ และยังเป็นสถานที่ที่เด็กได้มีโอกาสคบหาสมาคมกับเพื่อนฝูงในวัยเดียวกัน ในขณะเดียวกันก็มีโอกาสได้รับความรู้และคุณค่าต่างๆ โรงเรียนจึงมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กได้มาก 4. กลุ่มอาชีพ เมื่อบุคคลได้รับการอบรมจากกลุ่มอื่นๆ ที่กล่าวมาจนถึงระดับที่จะต้องประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองและครอบครัว ใครจะทำอาชีพอะไรก็ควรต้องยอมรับระเบียบวิธีปฏิบัติของอาชีพนั่นๆ ซึ่งในแต่ละอาชีพก็จะมีคุณค่าและวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไป 5. ตัวแทนทางศาสนา ได้แก่ วัด พระ นักบวช ผู้สอนศาสนา หรือผู้เผยแพร่วรรณกรรมของศาสนา บุคคลเหล่านี้จะช่วยขัดเกลาเกี่ยวกับศีลธรรม จริยธรรม และความประพฤติที่ถูกที่ควรตลอดจนหลักปรัชญาในการดำเนินชีวิต 6. สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นวนิยาย วารสารคดี สื่อมวลชนเหล่านี้เป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีส่วนในการขัดเกลาทางสังคมด้านต่างๆ ตั้งแต่เรื่องคุณค่า ความเชื่อ แบบแผนความประพฤติ ในสภาพสังคมปัจจุบันเห็นได้ชัดว่า ไม่มีบุคคลใดจะรอดพ้นจากสิ่งเร้าในด้านความคิดหรือพฤติกรรมจากสื่อมวลชน สำหรับสาธารณชนทั่วไปถือว่าสื่อมวลชนเป็นแหล่งที่ตนได้รับความเพลิดเพลินและความรู้พร้อมกันไป และชีวิตของคนในปัจจุบันดูเหมือนจะต้องพึ่งพาอาศัยสื่อมวลชนโดยเฉพาะสังคมเมือง สื่อมวลชนจะแผ่ขยายอิทธิพลต่อครอบครัว ทำให้บุคคลได้รับค่านิยมและวิธีการปฏิบัติที่เป็นทั้งด้านบวกและด้านลบมากขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

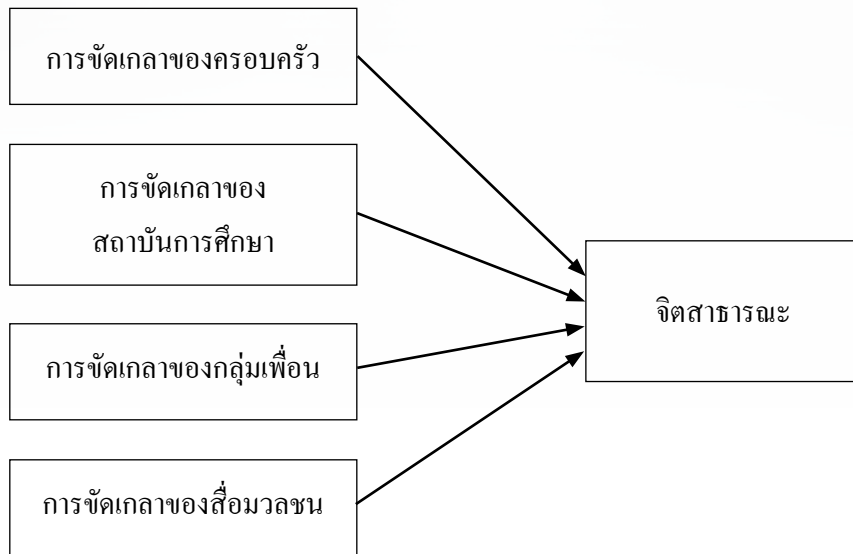
มีการวิจัยที่พบความสัมพันธ์ระหว่างจิตสาธารณะกับการจัดเกลาทางสังคม ได้แก่ วิทย์พัฒนทสิหา (2551) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 1,068 คน โดยใช้แบบวัด จิตสาธารณะ พบว่าจิตสาธารณะของนักศึกษาในระดับ ปริญญาตรีสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง อัตมโนทัศน์ ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว การจัดเกลาทางสังคม และเหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยที่สามารถพยากรณ์จิตสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาตรี คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม อัตมโนทัศน์ ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .302 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจจำแนกในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 8.80

ภัสวรรณ งามอาจ (2554) ศึกษาการจัดเกลาทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยดุสิตธานี ผลการวิจัยพบว่า การจัดเกลาทางครอบครัว กับจิตสาธารณะของนักศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคือ .668 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ตัวแปรการจัดเกลา ทางครอบครัว การจัดเกลาทางสื่อมวลชน และการจัดเกลาทางสถาบันการศึกษา สามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์ จิตสาธารณะของนักศึกษาและสร้างสมการพยากรณ์จิตสาธารณะได้

ดวงทิพย์ อันประสิทธิ์ (2555) ศึกษารูปแบบการจัดเกลาทางสังคมเพื่อเสริมสร้างจิตอาสาในชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบางน้ำหวาน อำเภอพระประแดงจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการจัดเกลาทางสังคมที่ทำให้เกิดจิตอาสาในชุมชนผ่านสถาบันต่างๆ คือ 1) ครอบครัว ได้แก่ วิธีการอบรม/สั่งสอนด้วยวาจา การทำตนให้เห็นเป็นแบบอย่าง การลงโทษ การสร้างแรงจูงใจด้วยการให้รางวัล สร้างกฎเกณฑ์/ข้อตกลงร่วมกัน การให้เรียนรู้ด้วยตนเอง 2) ศาสนา ได้แก่ วิธีการอบรม/สั่งสอนด้วยวาจาสร้างกฎเกณฑ์/ข้อตกลงร่วมกัน การให้เรียนรู้ด้วยตนเอง และ 3) โรงเรียน ได้แก่ วิธีการอบรม/สั่งสอนด้วยวาจา การลงโทษ การให้รางวัล การทำตนให้เห็นเป็นแบบอย่าง และเมื่อเปรียบเทียบกระบวนการจัดเกลาของจิตอาสาของสถาบันทางสังคมที่สำคัญพบว่า วิธีการที่ทุกสถาบัน ทั้งสถาบันครอบครัว ศาสนาและโรงเรียนได้ใช้มากที่สุดคือ การจัดเกลาทางสังคม ด้วยการอบรม/สั่งสอนด้วยวาจาและวิธีการทำตนให้เห็นเป็นแบบอย่าง รวมถึงวิธีการลงโทษด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาปัจจัยการจัดเกลาทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ระดับปริญญาตรี ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2557 จำนวน 6,546 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วน เพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามชั้นปี โดยใช้หลักการคำนวณขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ดังนี้ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 109 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 84 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 107 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 73 คน และชั้นปีที่ 5 จำนวน 27 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยด้านการขัดเกลาทางสังคมได้แก่ การขัดเกลาของครอบครัว การขัดเกลาของสถาบันการศึกษา การขัดเกลาของกลุ่มเพื่อน และ การขัดเกลาของสื่อมวลชน ส่วนตัวแปรตาม คือ จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การจัดการทางสังคม ซึ่งประกอบด้วยการจัดการของครอบครัว การจัดการของสถาบันการศึกษา การจัดการของกลุ่มเพื่อน และการจัดการของสื่อมวลชน กับจิตสาธารณะ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามวัดการจัดการทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะ ประกอบด้วย การจัดการของครอบครัว การจัดการของสถาบันการศึกษา การจัดการของกลุ่มเพื่อน และการจัดการของสื่อมวลชน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามวัดจิตสาธารณะ โดยแบบสอบถามทั้งสองส่วนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และเป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบอันตรภาค/ช่วง (Interval Scale) กำหนดค่าน้ำหนัก 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 ถึง 5 โดยเรียงจาก 5 คือ มีลักษณะการปฏิบัติหรือความคิดเห็นมากที่สุด และ 1 มีลักษณะการปฏิบัติหรือความคิดเห็นน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลครั้งนี้ดำเนินการโดยสร้างแบบสอบถามและส่งให้นักศึกษาตอบ หลังจากนั้นตรวจสอบผลการตอบแบบสอบถามที่ได้มาให้ครบถ้วนและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยแบ่งการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลด้านการจัดการทางสังคม ประกอบด้วย การจัดการของครอบครัว การจัดการของสถาบันการศึกษา การจัดการของกลุ่มเพื่อน การจัดการของสื่อมวลชน และข้อมูลด้านจิตสาธารณะ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 การจัดการทางสังคม ประกอบด้วย การจัดการของครอบครัว การจัดการของสถาบันการศึกษา การจัดการของกลุ่มเพื่อน และการจัดการของสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์เป็นบวกกับจิตสาธารณะของนักศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
3. การทดสอบสมมติฐานข้อ 2 การจัดการทางสังคมประกอบด้วย การจัดการของครอบครัว การจัดการของสถาบันการศึกษา การจัดการของกลุ่มเพื่อน และการจัดการของสื่อมวลชน สามารถพยากรณ์จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณด้วยวิธี backward

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ระดับการขัดเกลาทางสังคมและจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การขัดเกลาของครอบครัว	3.70	0.53	มาก
2. การขัดเกลาของสถาบันการศึกษา	3.89	0.51	มาก
3. การขัดเกลาของกลุ่มเพื่อน	3.50	0.44	มาก
4. การขัดเกลาของสื่อมวลชน	3.76	0.48	มาก
5. จิตสาธารณะ	3.65	0.48	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่านักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงมีจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) และเมื่อพิจารณาปัจจัยการขัดเกลาทางสังคมโดยรวมพบว่า ทุกปัจจัยมีความคิดเห็นหรือมีการปฏิบัติที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การขัดเกลาทางสังคมของสถาบันอุดมศึกษา ($\bar{X} = 3.89$) การขัดเกลาทางสังคมของสื่อมวลชน ($\bar{X} = 3.76$) การขัดเกลาทางสังคมของครอบครัว ($\bar{X} = 3.70$) และ การขัดเกลาทางสังคมของกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 3.50$)

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการขัดเกลาทางสังคมของครอบครัว (x_1) การขัดเกลาทางสังคมของสถาบันการศึกษา (x_2) การขัดเกลาทางสังคมของกลุ่มเพื่อน (x_3) การขัดเกลาทางสังคมของสื่อมวลชน (x_4) กับจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง (y)

ตัวพยากรณ์	(x_1)	(x_2)	(x_3)	(x_4)	(y)	VIF
(x_1)	-	.566**	.466**	.313**	.387**	1.553
(x_2)		-	.550**	.409**	.525**	1.801
(x_3)			-	.438**	.431**	1.623
(x_4)				-	.358**	1.306
(y)	.387**	.525**	.431**	.358**	-	-

**p < 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า การจัดেলাทางสังคมของสถาบันการศึกษา (x_2) กับจิตสาธารณะ (y) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคือ .525 รองลงมา คือการจัดেলাทางสังคมของกลุ่มเพื่อน (x_3) กับจิตสาธารณะ (y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .431 ลำดับต่อมา คือ การจัดেলাทางสังคมของครอบครัว (x_1) กับจิตสาธารณะ (y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .387 และลำดับสุดท้าย การจัดেলাทางสังคมของสื่อมวลชน (x_4) กับจิตสาธารณะ (y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .358 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรด้านการจัดেলাทางสังคมที่อยู่ในสมการพยากรณ์ จิตสาธารณะและ ความน่าจะเป็นในการพิจารณาตัวแปรการจัดেলাทางสังคมเข้าสู่สมการ

ตัวแปร	B	Std.Error	Beta	t	P-value
ค่าคงที่ (constant)	21.579	3.65		5.905	.000
(x_2)	.588	.112	.380	5.260	.000
(x_3)	.297	.133	.165	2.248	.026
(x_4)	.216	.112	.130	1.938	.054
F-test = 30.536 , p = .000 , R^2 = .317 , Adjust R^2 = .307 Durbin-Watson = 1.823					

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่สามารถนำมาสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้าน จอมบึง คือ การจัดেলাทางสังคมของสถาบันการศึกษา (x_2) การจัดেলাทางสังคมของกลุ่มเพื่อน (x_3) และการจัดেলাทางสังคมของสื่อมวลชน (x_4) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ .588, .297 และ .216 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ .380, .165 และ .130 ปัจจัยดังกล่าวสามารถนำมาอธิบายความแปรปรวนของจิตสาธารณะได้ร้อยละ 31.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 และสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงได้ ดังนี้

$$\hat{Y} = 21.579 + .588 (x_2) + .297(x_3) + .216 (x_4)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มีจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เกิดจากการที่มหาวิทยาลัยได้ทำหน้าที่ในการพัฒนานักศึกษา ทั้งด้านวิชาการและด้านคุณธรรมจริยธรรม ประกอบกับมหาวิทยาลัยได้ส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษาเป็นผู้จัด และเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่างๆ หลากหลายกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อออกไปรับใช้สังคม นอกจากนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้มีรายวิชาศึกษาทั่วไป คือ รายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิต ทั้งนี้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษา นอกจากนี้ การที่นักศึกษาได้รับการจัดเวลาทางสังคม ปลุกฝังความคิด และสร้างบุคลิกภาพ โดยมีพื้นฐานจากครอบครัว ตามมาด้วยการจัดเวลาจากกลุ่มเพื่อนซึ่งมีอิทธิพลสำคัญในช่วงวัยเรียน ตลอดจนการจัดเวลาจากสื่อมวลชนที่ปัจจุบันมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการกำหนดพฤติกรรม และความคิดของคนในสังคม

2. การจัดเวลาทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดเวลาของสถาบันการศึกษา การจัดเวลาของกลุ่มเพื่อน การจัดเวลาของครอบครัว และลำดับสุดท้าย การจัดเวลาของสื่อมวลชน

3. ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สามารถพยากรณ์จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง คือ การจัดเวลาของสถาบันการศึกษา การจัดเวลาของกลุ่มเพื่อน และ การจัดเวลาของสื่อมวลชน เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์จิตสาธารณะของนักศึกษาได้ร้อยละ 31.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยการจัดเวลาทางสังคมเหล่านี้มีส่วนช่วยในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุดังนี้

1) การจัดเวลาทางสังคมของสถาบันการศึกษา ผ่านตัวแทนคือ อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ด้านวิชาการโดยมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนการปลุกฝังจิตสาธารณะให้กับนักศึกษา และ จากพฤติกรรมการสอนในห้องเรียนและการดำเนินชีวิตของอาจารย์ มีผลถึงการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา พร้อมทั้งอาจารย์ยังทำหน้าที่ในการสนับสนุน ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่างๆ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ สอดคล้องกับ สิรินาฏ วารินสุข (2557 : 97) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนหากมีการดำเนินการที่ดี เด็กก็จะสามารถเอาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถที่จะซึมซับและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยที่เด็กอาจจะไม่รู้ตัว ดังนั้น การจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีความรู้พอที่จะสามารถจัดกิจกรรมให้เด็กสามารถเอาไปประยุกต์ใช้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะได้

2) การจัดেলাทางสังคมของกลุ่มเพื่อน อาจเป็นเพราะในวัยรุ่นกลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่นักศึกษาให้ความสำคัญ และเนื่องจากนักศึกษาใช้เวลาส่วนใหญ่ศึกษาหาความรู้และใช้เวลาว่างอยู่กับกลุ่มเพื่อนในมหาวิทยาลัย ดังนั้นการจัดেলাจากกลุ่มเพื่อนจึงมีความสำคัญสอดคล้องกับ สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี (2547) ที่พบว่า เพื่อนและสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีส่วนในการปลูกฝังคุณธรรมให้กับนักศึกษา เป็นกระบวนการผลักดันให้เกิดจิตสำนึกในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมหรือความรักที่มีต่อกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลทำให้นักศึกษามีความเชื่อในพฤติกรรมไปตามกลุ่มที่เขาอยู่ เป็นกลุ่มที่สนับสนุนสนองอารมณ์ จิตใจและความต้องการ ซึ่งอาจจะ ไม่ตรงกับอาจารย์ พ่อแม่ และกลุ่มเพื่อนยังอาจมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดหรือประสบการณ์ใหม่ๆ ได้

3) การจัดেলাทางสังคมของสื่อมวลชน เนื่องจากในปัจจุบันสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมของผู้คนในสังคม การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อทั้งในแง่ดีและไม่ดีซ้ำๆ บ่อยๆ อาจทำให้เกิดทัศนคติต่อสิ่งนั้นได้ สอดคล้องกับ จักรนาท นาคทอง (2548) ที่กล่าวว่า สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการกระจายความคิด ความรู้ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งสู่การรับรู้ของประชาชน หากพิจารณาตลอดระยะเวลาการเจริญเติบโตของคนจะเห็นว่า ถูกครอบงำโดยสื่อ ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม เป็นการสะสมที่ไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงแบบฉับพลันแต่เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบไม่รู้ตัว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า การจัดেলাของสถาบันการศึกษามีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะสูงกว่าการจัดেলাด้านอื่นๆ นอกจากนี้ การจัดেলাของสถาบันการศึกษายังเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สามารถพยากรณ์ จิตสาธารณะของนักศึกษาได้ ดังนั้นในฐานะสถาบันที่ทำหน้าที่ในการจัดেলাทางสังคมแก่นักศึกษาโดยตรง จึงควรให้ความสำคัญกับการสร้างจิตสาธารณะ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยควรจัดระบบการเรียนการสอน และส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษา เช่น การเพิ่มรายวิชาความเป็นพลเมือง หรือจิตสาธารณะ และจัดกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่างๆ ทั้งนี้เพื่อย้าให้นักศึกษาเกิดความตระหนักในหน้าที่ของการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

1.2 อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา พึงประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา และควรปลูกฝังความมีจิตสาธารณะโดยการสอดแทรกแนวคิดในเนื้อหาทุกรายวิชา นอกจากนี้ควรมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา ส่งเสริม และสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

1.3 กองพัฒนานักศึกษาควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รวมกลุ่มกันทำโครงการ หรือกิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่างๆ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ภายใน และสร้างประโยชน์ส่วนรวมแก่ภายนอก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากับนักศึกษาระดับปริญญาตรี และเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ แต่จิตสาธารณะเป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรม จึงควรมีการสัมภาษณ์ หรือสังเกตพฤติกรรมควบคู่กันไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

- จักรนาท นาคทอง. (2548). การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาและจิตสำนึกทางสังคม กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดวงทิพย์ อันประสิทธิ์. (2555). รูปแบบการขัดเกลาทาสังคมเพื่อเสริมสร้างจิตอาสาในชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบางน้ำหวาน อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพัฒนาสังคม). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พรพรหม พรรดพวก. (2550). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในสหวิทยาเขตกรุงเทพตะวันออก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัสวรรณ องอาจ. (2554). การขัดเกลาทาสังคมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะของนักศึกษาวิทยาลัยดุสิตธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วิทย์พัฒน์ สี่หา. (2551). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การวิจัยการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศิริรัตน์ แอดสกุล. (2553). *สถาบันครอบครัว : พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมพงษ์ สิงหะพล (2542). *ต้องสอนให้เกิดจิตสำนึกใหม่*. สยามจารย์. 13 (27). 15-16.

สิรินาฏ วารินสุข. (2557). *ปัจจัยสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์*. วารสารวิชาการและเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ. ปีที่ 4 ฉบับที่ 6 ม.ค. – มิ.ย.

สุพัตรา สุภาพ. (2535). *สังคมวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สุภัทรา ภูมิตรัตนาวลี. (2547). *ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2547/2548: รากเหง้าของปัญหาและแนวทางการแก้ไข*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิเคราะห์สภาวะและแนวโน้มการศึกษา.

Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. New York, NY: General Learning Press.

Barsamian, & Chomsky, N. (2001). *Propaganda and the Public Mind*. Toronto: South End Press.

Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of Education Objective*. New York: David McKay.

